

Donošenje ovogodišnjeg proračuna, kada je riječ o amandmanima, nije se razlikovao od prijašnjih. Razliku možemo tražiti i naći u većem broju amandmana. Amandmani na proračun nam puno kazuju što je predmet moje današnje rasprave. Kako postojeće stanje u svakom pogledu zabrinjava postoji objektivna mogućnost da će se pojaviti novi „igrači“ koji su s pravom nezadovoljni postojećim stanjem. U nekoliko nastavaka ću komentirati proračun na način da ću ukazati na činjenice kakav bi trebao biti u odnosu na postojeću praksu.

Vladajuća koalicija, od uspostave slobodne Hrvatske, stalno se prema javnim sredstvima odnose kao da je to njihova prćija. Ne potroše vladajući samo što su putem poreza uzeli hrvatskim građanima a uzeli su i uzimaju puno. Troše znatno više pa tako uzimaju budućim generacijama i budućim vladama. Kad je u pitanju trošenje, uključivo krajnje nerazumno, tada nam nema ravnih. Oporba i građani, koji su glasali za oporbu nisu u postojećoj političkoj konstelaciji, ništa više od – neprijatelja. Tako vladajuće koalicije nam govore kako će voditi zemlju u interesu svih građana bez obzira da li su dali povjerenje vladajućim ili oporbi. Eter, uključivo papir, sve trpi pa je moguće reći svašta i ništa i nikom ništa. Takva je zbilja. Da je tome tako najbolje pokazuje podrška Hrvatskog sabora prošlog tjedna državnoj odvjetnici. Tome nije potrebno, zapravo je štetno, bilo što dodati. To je analiza stanja, dijagnoza stanja i prognoza ove i ovakve politike.

Ove godine je bila obilna žetva amandmana od strane oporbe. Tek nešto manje od sedam amandmana po glavi oporbenih saborskih zastupnika. Postoji oporba koja je dala više kao i ona koja je dala manje amandmana. Posve je drugo pitanje, čiji su odgovori također znakoviti, odbijanje amandmana.

Oporbene stranke daju amandmane kako bi promovirale svoju ideologiju ili da bi korigirali prijedlog proračuna čija je svrha pravednija raspodjela sredstava posebno kada se radi o ugroženim skupinama. Činjenica po kojoj se odbijaju amandmani znači da su ukupni rashodi iznad materijalnih mogućnosti, kapaciteta, poreznih obveznika pa prihvatanje amandmana može značiti i znači smanjiti sredstva bilo glasačkoj mašini iz vlastitih redova bilo iz redova koalicije. To je za ovu i ovakvu politiku nezamislivo.

Ipak, dobro je analizirati koja je od oporbenih stranaka dala manje od sedam amandmana po saborskom zastupniku, a koja više. Naime, stranke koje su dale manje amandmana po zastupniku ili su se već dogovorili s vladajućom koalicijom ili samo daje signale vladajućoj stranci da je spremna za koaliciju. Isto onako kao što je to u prirodi kada je vrijeme zbližavanja ženke i mužjaka bilo koje vrste. Â Stranke koje su dale više amandmana od prosjeka imaju

ambiciju da na slijedećim izborima pobjede i tako preuzmu vlast.

Posebno je važno analizirati sadržaj pojedinih amandmana kako bi se identificirala stvarna politička opcija bilo koje parlamentarne stranke. Tako se mogu prikupiti vrijedni podaci kako bi se povećala/smanjila suradnja među političkim strankama. Priča o podjeli na lijeve i desne nema previše smisla jer ne precizira odnos političkih snaga. S druge strane, dobro je podsjetiti uvijek i svuda vladajuće kako se je u vrijeme predlaganja i donošenja proračuna amandmanima pokušalo prevenirati probleme koji su se, samo zato što su vladajući gluhi, dogodili.

Prema tome, ma koliko vladajući skraćivali vrijeme od prijedloga do izglasavanja proračuna nije moguće prikriti politiku u kojoj ćemo „uživati“ do rebalansa.